

AUTOR
**LECH
TKACZYK**

SCENARIUSZE DO BAJEK

**DLA TEATRÓW,
PRZEDSZKOLI,
DOMÓW KULTURY,
ANIMATORÓW
KULTURY,
RODZICÓW**

WYDAWNICTWO
ASTRUM
www.ksiazki-dla-dzieci.com

SCENARIUSZE DO BAJEK

W Y D A W N I C T W O
 ASTRUM
www.wydawnictwo-astrum.pl

WROCŁAW

© Copyright by Wydawnictwo ASTRUM Sp. z o.o.
Wrocław 2009

Wszelkie prawa zastrzeżone

Opracowanie redakcyjne
ZESPÓŁ WYDAWNICTWA

Opracowanie techniczne
ELŻBIETA BURSZTYNOWICZ

Projekt okładki
MICHAŁ ŁASZCZYK, AGNIESZKA SZCZEPANIK

Wydanie I

*Żadna część tej pracy nie może być powielana i rozpowszechniana
w jakiejkolwiek formie i w jakikolwiek sposób, włącznie z fotokopiowaniem,
nagrywaniem na taśmy lub przy użyciu innych systemów, bez pisemnej zgody wydawcy*

Zamówienia na książki można składać na **kartach pocztowych**
lub przez **Internetową Księgarnię Wysyłkową**
www.wydawnictwo-astrum.pl
www.sluchowiska.com
www.ksiazki-dla-dzieci.com

Nasz adres

Wydawnictwo ASTRUM
50-950 Wrocław 2, skr. poczt. 292
e-mail: astrum@astrum.wroc.pl
tel. 071 328-19-92, fax 071 372-18-34

Napisz do nas lub zadzwoń!

ISBN 978-83-7277-320-3

SPIS TREŚCI

WSTĘP	7
O PRACOWITYM OSIOŁKU I KRÓLU LWIE	9
O MĄDRYM JEŻYKU I CHYTRYM LISIE	23
O ZAJĄCU SZYBKIM I JEŻU KUŚNIERZU	35
JAK BOCIAN KLEKOT CYFEREK SIĘ UCZYŁ	47
O PODSTĘPNYM KOCIE MIAU-MIAU I UCZCIWYM PSIE HAU-HAU	75
JAK PAN ALFABET DO PRZEDSZKOŁA MASZEROWAŁ	91
MAMA UCZY CYFEREK	107
BAJKA O PANU ZEGARZE	115
JAK PRZEDSZKOŁAKI PARK SPRZĄTAŁY I KOLORY POZNAWAŁY	131
WIZYTA ŚWIĘTEGO MIKOŁAJA	153
KOMINIARZ	165
STRAŻAK	169

WSTĘP

Szanowni Państwo!

Wydawnictwo ASTRUM przygotowało serię nowych bajek dla dzieci – autorstwa Lecha Tkaczyka. Można je najmłodszym tradycyjnie przeczytać. Ale nadają się one także do zainscenizowania, np. w przedszkolnym teatrzyku. Ten dwójaki sposób prezentacji dzieciom tej samej bajki, daje wychowawcom ciekawą możliwość wprowadzania najmłodszych w świat literatury i teatru.

Aby pomóc Państwu w przygotowaniu takiego przedstawienia, wydajemy, towarzyszącą ilustrowanym książeczkom, publikację, w której teksty bajek zostały przekształcone w scenariusze. Są one podstawową propozycją zainscenizowania historyjek, mającą zachęcić wychowawców do spróbowania sztuki teatru i możliwą do wykonania nawet w bardzo skromnych warunkach. Na pewno zostaną wzbogacone o pomysły realizatorów, powstające w trakcie przygotowania spektaklu.

Bajki te można zainscenizować w teatrzyku lalkowym, wykorzystując klasyczny parawan. Lalki-postacie mogą być zrobione tradycyjnie i przypominać wyglądem bohatera (najczęściej zwierzątko). Można też wykorzystać gotowe przedmioty z życia codziennego i „ucharakteryzować” je na dane postacie – ale muszą one w jakiś sposób kojarzyć się z dominującymi cechami danego bohatera. Z powodu dość obszernego tekstu narracyjnego, którego byłoby zbyt dużo dla jednego dziecięcego wykonawcy, w niektórych bajkach wprowadziliśmy po dwóch narratorów. Istotną sprawą jest wchodzenie aktorów w tempo – bez zbędnych przerw – dla zachowania rytmu rymowanego tekstu. Nie jest to łatwe – trzeba przećwiczyć to podczas prób.

Bajka może być również zagrana bez lalek, przez aktorów-dzieci na przedszkolnej scenie. W takim przedstawieniu wychowawca-reżyser musi pamiętać, że teatr to – obok tekstu – przede wszystkim ruch. Podczas prób dochodzi do ustalenia działań między bohaterami. One się same nie robią – reżyser musi je proponować i przećwiczyć.

Dekoracje wskazujemy tylko hasłowo. Realizatorzy przedstawienia mają tu pole do ogromnej inwencji – choć nie powinni przesadzać z bogactwem scenografii. Jej nadmiar szkodzi spektaklowi – najlepsza jest dość oszczędna, sygnalizująca charakterystyczne miejsce akcji.

Spektakl warto też wzbogacić efektami dźwiękowymi. Motywy muzyczne czynią przedstawienie ciekawszym i ponadto pozwalają płynnie zmienić dekorację, bez utraty uwagi małych widzów. Ideałem w teatrzyku dla małych dzieci byłoby wykorzystanie żywej muzyki (i efektów dźwiękowych) – granej nawet na prostych instrumentach albo na pianinie. Można posłużyć się gotową muzyką na taśmie, ale tu zalecamy ostrożność. Podkład muzyczny nagrany do całości przedstawienia narzuca małym aktorom jego tempo i może spowodować kłopoty z synchronizacją muzyki i tekstu. Lepiej jest zrobić podkład w kawałkach i puszczać je w odpowiednich momentach.

A zatem – do dzieła! Życzymy Państwu – a przede wszystkim Dzieciom – dobrej zabawy w teatr.

Lech Tkaczyk

O PRACOWITYM OSIOŁKU I KRÓLU LWIE

Występują:

Narrator I

Narrator II

osioł Don Kichot

gospodarz Pan Panczo

lew Leon

wilk

ptaki

(gong – narrator I zza parawanu zapowiada tytuł bajki)
Bajka o pracowitym osiołku i królu lwie
(motyw muzyczny)

SCENA 1

(dekoracja „Zagroda i łąka” – osioł pasie się na łące; narratorzy stają przed parawanem /na proscenium/)

Narrator I

W dalekim kraju na końcu świata
stała niewielka drewniana chata.
Stała wśród pastwisk na skraju lasu,
aby dojść do niej – potrzeba czasu.

Obok tej chaty była zagroda –
maleńka stajnia, studnia i woda
w małym strumyku szumiała cicho.
Na takim polu pasł się Don Kichot.

Narrator II

Jeśli nie wiecie – to imię osła.
Osioł w tej bajce to postać wzniosła.
Na gospodarstwie bez osła bieda –
tłumaczyć dzieciom więcej nie trzeba.

I dobrze wiedział o tym Pan Panczo,
co kukurydzy miał całe ranczo.
Ranczo to znaczy ogromne pole
i dla osiołka – oj, ciężką dolę.

(osioł podchodzi do chaty)

Codziennie rano, jeszcze przed świtem,

(stuka w drzwi)

Don Kichot Pancza budził kopytem:

Osiół

No, gospodarzu, do pracy pora,
bo nie zdążymy pola zaorać!
A potem trzeba zwieźć siano z łąki,
a tu wysoko są już skowronki!

(powoli wychodzi Panczo, przeciąga się, ziewa; przegania osła i bierze się do jedzenia)

Narrator I

Lecz Panczo leniem był ponad lenie
i nade wszystko kochał jedzenie.

Tuż przed jedzeniem uwielbiał pospać
i zamiast siebie do pracy osła
gonił bez przerwy i straszył batem,
choć Kichot chciał być dla niego bratem.

(motyw muzyczny)

SCENA 2

(dekoracja „Łąka” – osiół duma, siedząc przy kupce siana – zaaranżowanej plastycznie)

Narrator II

Aż dnia pewnego zmęczony pracą
usiadł Don Kichot nad sianka tacą,
bo to był osiół uczony wielce,
więc obiad umiał zjeść też widelcem.
I nad tym sianem łzę wielką spuścił
i postanowił Pancza opuścić.
Miał na to mądre wytłumaczenie:

(osiół wstaje i mówi zdecydowanie)

Osiol

Nie będę więcej pracował z leniem!

Narrator I

Jak postanowił, tak też i zrobił.
Podkowę nową do nogi dobił,
a co podkowa dla osła znaczy,
zaraz wam dzieci to wytłumaczę.

(narrator może wziąć podkowę od osła i pokazać widzom; oddaje ją, osiol ją czyści i przymierza, próbuje stąpać)

Otóż podkowa to rodzaj buta.
W te buty musi więc być obuta
każda zwierzyna, co ma kopytka,
no bo bez butów sprawa jest przykra.

Narrator II

Bo gdy przychodzi jesień i słońce,
łatwo wejść wtedy na kupę błota
albo na kamień ostry na roli,
a wtedy mocno kopytko boli.

Ale nasz Kichot bardzo starannie
dbał o swe butki, myjąc je w wannie.
Pastą je czyścił i polerował,
bo tak go tatuś dobrze wychował.

(osiol staje na przedzie gotowy do drogi)
W końcu Don Kichot powiedział:

Osiol

Mogę!

(osiol wędruje od jednego do drugiego boku sceny)

Narrator I

No i wyruszył w daleką drogę.
A wkoło lasy i cudne łąki,
w górze latają ptaszki, biedronki.

Osiół (do siebie)

U gospodarza życie jest trudne,
ale na łące z kolei nudne!

(osioł wędruje dłuższą chwilę – jednocześnie motyw muzyczny – można w trakcie zmienić z tyłu dekorację na „Sawannę”)

SCENA 3

Narrator I

Tak myślał, leżąc, osiołek Kichot,
aż nagle:

Osiół

Kto to? Co to za lichy?

(z drugiej strony na scenę wkracza lew; osioł się zatrzymuje)

Narrator II

Patrzy nasz osioł, oczom nie wierzy –
prosto na niego lew dziki bieży!
Lew od prawieków jest królem zwierza
i właśnie król ten do osła zmierza.

Lew

Jestem lew dziki – groźny i zły
i wezmę ciebie zaraz na kły,
bo głodny jestem dzisiaj szalenie
i czuję tutaj smaczne jedzenie!